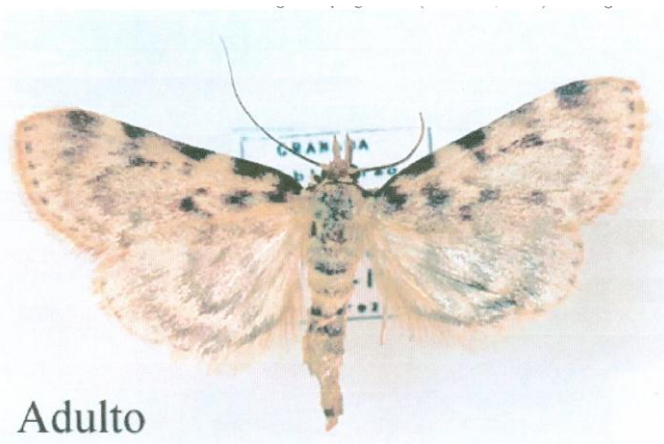

De coprofage levenswijze van de larven van *Aglossa pinguinalis*.

J. Heynderycx

Coprofagie bij vlinders, het eten van uitwerpselen door vlinders of hun larven, was tot nu toe slechts bekend bij de pyralide larven van *Bradycola* (SPULER) en *Cryptoses* (DYAR) die zich beide voeden met de uitwerpselen van de luiaards die aan de voet van een boom hun mesthoopjes vormen. De imago's leven in de beharing van deze trage tweetenige en drietenige luiaard in de regenwouden van centraal en zuid Amerika. In Australië leven de larven van het genus *Telanepsia*

Aglossa pinguinalis

(TURNER) van de uitwerpselen van koala's en opossums. Wel zijn verscheidene voorbeelden bekend van volwassen vlinders (o.a. *Papilionidae* en *Charaxidae*), vooral in de tropen, die komen zuigen aan verse excrementen en urine. Het zijn bijna alle ♂♂ en volgens Pearson 1982 en Ray en Andrews 1980 zou dit gedrag veroorzaakt worden door de noodzakelijkheid het tekort aan natrium (NaCl) aan te vullen dat ze bij de paring verloren hebben door het mechanisme van de paring, door het overbrengen van de spermatozoa.

In de aride zone van Guandix-Basa depressie bij Granada stelde F. Perez-Lopez (2002) vast dat ook de rupsen van de Pyralide *Aglossa pinguinalis* overgegaan zijn naar een strikt coprofage voedingswijze. Deze Pyralide is verspreid in het holarcticum, vooral in het zuiden, N. Afrika, het Nabije Oosten tot in Pakistan en India. Ze werd ook gevonden in Kameroen en in Australië (Agenjo 1952).

Volwassen rups

De soort is zeer variabel en telt vele subspecies (Vives 1992) De imago's vliegen in juni en juli met een estivale (zomer) generatie. Ya Buckler (1901) beschreef voor het eerst de larve die leeft in een tamelijk lange zijden buis verbonden met uitwerpselen vooral van schapen in verlaten schapestallen. Volgens Baguena (1952) zouden deze larven

dienst bewijzen om de ouderdom van lijken in de gerechtelijke geneeskunde te bepalen, ze voeden zich met de vetstoffen adipocire die zich in een lijk vormt vanaf drie maanden na de dood.

De met de mondklieren van de larve gesponnen buis dient als bescherming tegen predatoren zoals *Histeridae* en *Staphylinidae* die in dezelfde niche leven. Deze tubes kunnen

vertakkingen vertonen naar verschillende mesthoopjes. Zij leven aan de rand van de excrementen die ze eten, ze verschuilen zich in hun buis op 10 cm diepte en bij de verpopping kruipt de rups uit het einde verst verwijderd van zijn voedsel om daar te verpoppen onder een aan elkaar gesponnen deksel van plantenresten.

Pop onder plantenresten

Wat de voorkeur van de larven betreft, bij het onderzoek van Perez Lopez (2002) bleek 39,19% van de larven schapenmest te verkiezen, 23,65% van de rupsen werd gevonden op hondenkeutels, 13,51% op menselijke uitwerpselen en slechts 4,73% op vogelmest, 3,38% op konijnenmest en 4% op paardenmest.

Referenties en bibliografie:

- ADLER, P.H. y PEARSON, D.L., 1982.- Why do male butterflies visit mud puddles?.- *Can. J. Zool.* 60: 322-325.
- AGENJO, R., 1952.- *Fáunula lepidopterológica almeriense*: 370 pp., 24 lám. C.S.I.C., Madrid.
- BAGUENA, L., 1952.- Algunas notas sobre Entomología medico-legal.- *Graellsia*, 10: 67-101.
- BUCKLER, W., 1901.- *Larvae of British Butterflies and Moths*. Vol. IX: 26-35. Ray Society.
- COMMON, I.F.B. y HORAK, M., 1994.- Four new species of *Telanepsia* Turner (*Lep. Oecophoridae*) with larvae feeding on Koala and Possum scats.- *Invertebr. Taxon*, 8: 809-828.
- GOATER, B., 1986.- *British Pyralid Moths. A guide to their identification*: 175 pp. Harley Books, Essex, England.
- HALFTER, A.D. y EDMONDS, W.D., 1982.- *The Nesting Behavior of Dung Beetles (Scarabaeidae): An Ecological and Evolutive Approach*: 523 pp. Instituto de Ecología. México, D.F.
- RAY, T.S. y ANDREWS, C.C., 1980.- Antbutterflies: butterflies that follow army ants to feed on antbird droppings.- *Science*, N.Y. 210, No. 4474: 1147-1148.
- SÁNCHEZ-PIÑERO, F., 1994.- *Ecología de las comunidades de coleópteros en zonas áridas de la depresión de Guadix-Baza (sureste de la Península Ibérica)*: 313 pp. Tesis doctoral. Universidad de Granada (Inédita).
- SÁNCHEZ-PIÑERO, F. y PÉREZ-LÓPEZ, F.J., 1998.- Coprophagy in Lepidoptera: observational and experimental evidence in the pyralid moth *Aglossa pingualis*.- *Journal of Zoology*, 244: 357-362.
- SCOBLE, M.J., 1992.- *The Lepidoptera*: 404 pp. Natural History Museum Publications. Oxford University Press, New York.
- SPULER, A., 1910.- *Die Raupen der Schmetterlinge Europas*: 60 pl. Schweizerbart'sche Verlagsbuchhandlung Stuttgart. Stuttgart.
- STRONG, D.R., LAWTON, J.H. y SOUTHWOOD, R., 1984.- *Insects on plants. Community patterns and mechanisms*: 313 pp. Blackwell Scientific Publications, London.
- VIVES MORENO, A., 1992.- *Catálogo Sistemático y Sinonimico de los Lepidópteros de la Península Ibérica y Baleares (Insecta: Lepidoptera)*: 378 pp. Publicaciones del Ministerio de Agricultura, Pesca y Alimentación. Madrid.
- WAAGE, J.K. y MONTGOMERY, G.G., 1976.- *Cryptoses choloepi*: a coprophagous moth that lives on a sloth.- *Science*, 193: 157-158.
- YOUNG, O.P., 1982.- The utilization of sloth dung in a neotropical forest.- *The Coleopterists bulletin* 35(4), 1981: 427-430.